

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 704/2021 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att främja vassklippning

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 704/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Eeva-Johanna Eloranta /sd m.fl.:

Vad ämnar regeringen göra för att lätta på tillstånden för vassklippning som stöder förbättringen av Skärgårdshavets tillstånd?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

De vanligaste problemen som ger upphov till restaureringsbehov i våra sjöar eller havsområden är att de eutrofieras, blir grundare och växer igen. Vid restaurering av vatten används många metoder i Finland, såsom avlägsnande av vattenväxter, höjning av vattennivån, oxidation, vårdfiske och muddring. En av de metoder som använts och studerats längst är avlägsnande av vattenväxter antingen genom att avlägsna växter med submersa blad från vattenområdet eller genom att slåtra växter med luftskott såsom bladvass och avlägsna deras biomassa från vattnen.

I Finland genomförs största delen av avlägsnandet av vattenväxter, inklusive vassklippningsprojekt, genomförs med ett anmälningsförfarande enligt vattenlagen där anmälan lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) och till vattenområdets ägare. Det är nödvändigt att höra vattenområdets alla ägare vid vassklippningsprojekt, eftersom vassklippning i sjöar från fall till fall också kan anses vara en skadlig åtgärd.

Syftet med anmälningsförfarandet i vattenlagen (VL 2:15 §) är att delge myndigheten sådana vattenhushållningsprojekt som är större än ringa men som dock inte kräver tillstånd enligt vattenlagen. Den som ansvarar för ett vattenhushållningsprojekt ska innan åtgärden inleds underrätta den statliga myndigheten (NTM-centralen) om projekt som specificeras i 2 kap. 15 § 1 mom. i vattenlagen. Anmälan ska göras minst 30 dygn innan åtgärden påbörjas. Om ett vattenhushållningsprojekt kan ändra vattendragets läge, djup, vattenstånd, vattenföring, strand eller vattenmiljö eller grundvattnets kvalitet eller mängd, och om ändringen medför de i VL 3 kap. 2 § 1 mom. 1–9 punkten uppräknade konsekvenserna, ska vattenhushållningsprojektet ha tillståndsmyndighetens tillstånd.

De regionala NTM-centralernas sakkunnigstöd är tillgängligt för alla sökande när man bedömer behovet av tillstånd för ett omfattande vassklippningsprojekt. Anmälningsförfarandet och en

eventuell ansökan om tillstånd kan underlättas genom att finansiera och stödja organiseringen av de samfälliga vattenområdena och uppmuntra grundandet av delägarlag. Detta är mycket viktigt och av avgörande betydelse för planeringen och genomförandet av alla effektiva åtgärder i vattendragen. Ägarna till vattenområdena, delägarlagen och fiskeområdena vill aktivare delta i vattenvårdsarbetet. Arbetet med att organisera de samfälliga vattenområdena till större helheter måste fortsätta målmedvetet som ett samarbete mellan olika förvaltningsområden. Centrala utvecklingsobjekt i organiseringen är förtydligande av anmälningsskyldigheten, ökad information och ekonomiska incitament för ägare av mark- och vattenområden.

Avlägsnandet av vass ska planeras och genomföras med eftertanke, annars blir åtgärdens positiva effekt mycket liten och kan till och med vara negativ från fall till fall. Vassruggarna i älvmyningarna håller kvar fasta partiklar och näringsämnen som rinner ut från land och hindrar dem från att hamna i havet. Vassruggar som växer i strandzonen binder marken med sina rötter och förebygger stranderosion eller orsakar igenväxning av vikar. Dåligt planerad slåtter kan skada vattenkvaliteten, arterna som lever i vassen, mångfalden eller rekreationsanvändningen av stränderna.

I åtgärdsprogrammet för vattenvården i Egentliga Finland föreslås restaurering av eutrofierade havsvikar i 22 vattenförekomster i Skärgårdshavet. Målet med restaureringarna är att minska de eutrofierings- och igenslamningsskador som belastningen på havsviken orsakar samt den interna belastningen. Man strävar efter att inleda restaureringsåtgärderna först när man i objektet har genomfört eller kommer att vidta tillräckliga åtgärder för att minska den externa belastningen för att restaureringen ska lyckas. Restaurering av eutrofierade havsvikar rekommenderas som en del av den mer omfattande restaureringen av avrinningsområden.

Helsingfors 12.1.2022

Miljö- och klimatminister Emma Kari